

TEODORA KOLEDIN
ANA SORIĆ

MRŽNJA NA TIKTOKU U HRVATSKOJ I SRBIJI

BAJOM I THOMPSONOM PROTIV
„BLOKADERA“ I ANTIFAŠISTA

**FAKE
NEWS**
tragač

FAKTOGRAF

**MRŽNJA NA TIKTOKU
U HRVATSKOJ I SRBIJI:**
Bajom i Thompsonom protiv
„blokadera“ i antifašista

FakeNews Tragač

Kosovska 1,
21000 Novi Sad, Srbija

Faktograf

Franje Petračića 6
10000 Zagreb, Hrvatska

Za izdavača

Milan Nedeljković
Ana Brakus

Autori

Teodora Koledin
Ana Sorić

Dizajn

Ivan Subotić

TEODORA KOLEDIN
ANA SORIĆ

MRŽNJA NA TIKTOKU U HRVATSKOJ I SRBIJI

BAJOM I THOMPSONOM PROTIV
„BLOKADERA“ I ANTIFAŠISTA

UVOD

Širenje mržnje na društvenim mrežama za brojne korisnike na Balkanu predstavlja siguran put do pregleda, lajkova i komentara, a novembar ove godine u Hrvatskoj i Srbiji bio je **izrazito pogodan za plasiranje ove vrste sadržaja**. U Srbiji već duže od godinu dana propaganda vladajućih elita uspostavlja narativ o tobožnjem uticaju Hrvatske i Hrvata na pobunu u Srbiji koristeći se pritom postojećim negativnim sentimentom prema bivšim sunarodnicima. S druge strane, u Hrvatskoj su nacionalistički incidenti koji su pratili *Dane srpske kulture* uzrokovali i porast broja štetnih i obmanjujućih sadržaja na društvenim mrežama prošaranih mržnjom prema susedima. Jasno je da međunacionalna mržnja u regionu **uvek tinja** i da varnice poput pomenutih protesta u Srbiji i incidenata u Hrvatskoj podstiču rasplamsavanje mržnje koja se danas, posredstvom društvenih mreža **širi brže i efikasnije**.

U nastojanju da razotkriju **kakvim se narativima služe oni koji šire mržnju** u Srbiji i Hrvatskoj, kao i **čemu takvo širenje mržnje služi** redakcije portala FakeNews Tragač i Faktograf u zajedničkom tekstu izdvojile su najdominantnije narative putem kojih se tokom novembra širila međunacionalna mržnja na društvenoj mreži TikTok. Pregledali smo na desetine videa i objava sa ove mreže koji su zbirno prikupili **par miliona pregleda** i otkrili da se mržnja u obe države koristi za unutrašnja politička pitanja, te da u obe države pojedini korisnici TikToka reinkarniraju staru propagandu povezujući je sa novim okolnostima i kontekstima. U nastavku pročitajte kako su se TikTokom širili ovi, ali i drugi narativi specifični za sadržaje koji podstiču mržnju u Hrvatskoj i Srbiji.

Širenje mržnje na srpskom TikToku

„Ustaše stale uz blokadere“

Piše: Teodora Koledin, FakeNews Tragač

Korišćenje mržnje za unutrašnja politička pitanja

Reč je o narativu koji je bio najzastupljeniji u ukupnom broju pregledanih TikTok snimaka (i fotografija). U kontekstu Srbije, u ovu kategoriju pretežno su svrstane objave koje su se odnosile na aktuelne **studentske i građanske proteste u zemlji**, ali i reakcije povodom incidenata zabeleženih u Splitu i Zagrebu tokom kulturnih manifestacija srpske zajednice početkom novembra. Kao što je redakcija FakeNews Tragača ranije uočila tokom [istraživanja](#) „**Blokadna beležnica**“, hrvatskom narodu i pojedincima već se godinu dana pripisuje podrška (i učestvovanje) u srpskim protestima i blokadama. Deljenje ovakvih informacija pretežno potiče od [medija](#) i [pojedinaца](#) **naklonjenih vladajućoj partiji** i ima za cilj diskreditaciju studentskog i građanskog bunta nastalog neposredno nakon pada nastrešnice u Novom Sadu. Ovakav sadržaj direktno podržava i neutemeljenu hipotezu o „**spoljnim uticajima**“ i „**obojenoj revoluciji**“ koju zastupaju najviši državni funkcioneri – kao i sam predsednik Srbije **Aleksandar Vučić**. Na primer, korisnica TikTok platforme @milicakovacevic93 [podelila](#) je na svom profilu isečak iz dnevnika hrvatskog javnog servisa (HRT) o novosadskom komemorativnom skupu povodom obeležavanja godinu dana od tragedije. Preko vizuala ubačen je i manipulativan

komentar kako su „**ustaše stale uz blokadere i priželjkuju krvoproliće u Srbiji**“.

U zvaničnom rečniku srpskog jezika Matice srpske navodi se da je ustaša „pripadnik pretežno hrvatske fašističke organizacije Ante Pavelića i hrvatskih i muslimanskih fašističkih oružanih snaga u Drugom svetskom ratu“. U savremenom kontekstu u Srbiji ovaj termin se ipak upotrebljava kao uvreda usmerena ka hrvatskom narodu, a poput drugih etiketirajućih istorijsko-ideoloških kvalifikacija (teroristi, fašisti, nacisti) [preplavio](#) je sferu javnog diskursa nakon 1. novembra 2024. godine. Tokom istraživanja naišli smo čak i na upotrebu termina „ustaša“ koja se uopšte direktno ne odnosi na građane Hrvatske, već služi kao pogrdan naziv za srpske demonstrante. Srpski i hrvatski građani koji su se 1. novembra 2025. godine [okupili](#) ispred ambasade Srbije u Zagrebu su na profilu korisnika [@kontra_posttt1](#) takođe [okarakterisani](#) kao „ustaše“.

Incidenti u [Splitu](#) i [Zagrebu](#) do kojih je došlo usled održavanja manifestacija kulture srpske zajednice u Hrvatskoj nisu prošli nezapaženo ni u Srbiji. U svetlu toga nastala je i TikTok objava sa najvećim brojem komentara u pregledanom korpusu (više od **1.000**) [objavljena](#) na profilu korisnika [@sloo956](#), uz sledeći ispis: „Srbi život vam je u opasnosti u Splitu i Zagrebu, Srbi su

brutalno napadnuti, Niko od Hrvata nije osudio ovaj napad, Molim Srbiju da pokuša spasiti živote srpske“. Naročito je upečatljiva i problematična [dezinformacija](#) da „niko od Hrvata nije osudio ovaj napad“, pogotovo ukoliko uzmemo u obzir da je objavu videlo više od **100.000** korisnika platforme. Povezujući pomenute incidente sa aktuelnom društveno-političkom situacijom u Srbiji, [objava](#) korisnika @munja.republika.srpska upućena hrvatskoj pevačici **Severinu Vučković** koja je otvoreno podržala proteste u Srbiji postavlja sledeće pitanje: „A zašto nisi pružila podršku Srbima u Splitu i Zagrebu?“.

Reinkarnacija propagande

U obrađenom uzorku nekoliko puta smo naišli na TikTok snimke u kojima se na različite načine govori o dešavanjima iz prošlosti i/ili reinkarnira pređašnja propaganda. U dva navrata oni su se odnosili (ili aludirali) na Vukovar, a jednom na Jasenovac. Video-zapis sa najviše pregleda (oko **585.000**) svrstan je baš u ovu narativnu celinu, a izdvaja se i u odnosu na sav drugi zabeležen sadržaj. Stranica obožavatelja pevača **Baje Malog Knindže** [podelila](#) je montažu dela njegove pesme „**Ni metra više**“, sa sledećim [tekstom](#) umetnutim preko vizuala: „Setićeš se nekad Vukovara grada Knina i starog Mostara, boleće te i Kupreška vrata tamo više i nema Hrvata“. U ovom slučaju sama pesma predstavlja svojevrsnu provokaciju. Iako deluje da nema drugih, pridodatih elemenata targetiranja, ona je bila sasvim dovoljna da isprovocira korisnike platforme iz Hrvatske i izazove dodatne uvrede i provokacije u komentarima poput „za dom spremni“, „gdje ste parkirali traktore?“ i „ko gubi ima pravo da se ljuti“.

Još jedan zapažen TikTok snimak [objavio](#) je korisnik @is7ina, a njegov snimak sačinjen od arhivskog materijala iz devedesetih godina prošlog veka dosegao je do gotovo **300.000** profila. On prikazuje starijeg čoveka koji govori o ratnim zločinima koji su se dogodili u Vukovaru, a pridodat je i natpis „Evo šta se dešavalo Srbima 1991. godine u Vukovaru“. Na profilu korisnika @interesnacije [prenet](#) je segment priloga sa jedne hrvatske televizije u kome se kritikuje skup u Hrvatskom saboru čiji su učesnici tvrdili da je Jasenovac bio „radni logor, a broj žrtava u njemu „falsificiran“. Video-snimak praćen je

navodima da su „radionice koje su se održavale u Jasenovcu bile na tako dobrom glasu da su se đaci iz cele NDH javljali na praksu“, dok je zanemarena činjenica da su ovakav događaj osudili i Hrvati – štaviše, u konkretnom prilogu. Da je svakako isprovocirao reakciju stanovništva dokazuje i činjenica da je ispod snimka ostavljeno više od **550 komentara**.

Naposletku, trebalo bi napomenuti da je TikTok profil @interesnacije deo šire [mreže](#) prisutne na društvenim mrežama koja zastupa stavove i narative vladajuće partije, a među kojima su i profil [Detektor laži](#) na platformi Iks, i [Brojke govore](#) na mreži Instagram. FakeNews Tragač je još pre tri godine [pisao](#) o tome kako se Detektor laži „navodno bavi proveravanjem informacija u medijima, a zapravo objavljuje manipulativno isečene snimke koje potom u propagandne svrhe koristi niz prorožimskih portala“.

Negiranje i prisvajanje Hrvatske

Tzv. negiranje države Hrvatske i hrvatskog naroda, kao i njihovo prisvajanje srpskom narodu i Srbiji, takođe je dominiralo na platformi TikTok

u posmatranom periodu. U video-zapisu koji je [objavio](#) korisnik @miodragov 9. novembra, preneto je kako na teritoriji današnje Hrvatske „ne postoji ništa što je srednjovekovno hrvatsko a što nije srpsko jer se zna dobro ko je tu živeo“. Snimak je prikupio više od tri hiljade lajkova, a u komentarima je izazvao satirične reakcije, žustre rasprave ali i međusobna vređanja prvenstveno po nacionalnoj osnovi. Korisnik pod nazivom @stefanvukic1389 takođe je obimno [prenosio](#) slične, kontroverzne konstatacije koji su izazivale lavinu neprimerenih komentara – poput segmenta iz Jutjub emisije „Lučić inserti“ u kome se govori da je „plan Rusa i Amerikanaca da se opet napravi krnja Jugoslavija bez Hrvatske i Slovenije“. Ovaj korisnik u više navrata državu Hrvatsku i njene državljane pogrdno [naziva](#) „Krvatskom“ i „Krvatima“, te preko pomenutog TikTok snimka stoji senzacionalistički natpis „Krvatska neće postojati!“. Na njegovom nalogu mogu se pronaći razni sporni video-snimci o pitanju Kosova, Jasenovcu, muslimanima itd.

Zbog značajnog auditorijuma i doseg objava, u našu analizu uvršteno je više video-zapisa ovog korisnika mreže. Jedna od njegovih narednih [objava](#) sadržala je autentičan [snimak](#) hrvatskog političara i bivšeg poslanika Evropskog

parlamenta **Mislava Kolakušića**, koji govori o tome da Hrvatska demografski izumire. Na profilu @stefanvukic1389 insert je [prenet](#) sa malicioznim komentarima kako „Hrvatska nestaje“, te ilustracijom zastave Nepala, kao i precrtane hrvatske zastave. Međutim, sa negativnim prirodnim priraštajem se suočava i Srbija ali i druge zemlje – kako u regionu, tako i šire. Shodno tome, ovakva selektivna upotreba informacija i njihovo izvlačenje iz konteksta nemaju drugi cilj osim širenja međunacionalne mržnje između Srba i Hrvata. Tragač je evidentirao još nekoliko snimaka sa [sličnim tvrdnjama](#), poput tih da se „Hrvatima čitav nacionalni identitet zasniva na tome da govore da nisu Srbi, ništa u Dalmaciji nije srpsko“ ili da su „izmišljena“ zemlja nastala „kako bi se Srbija (odnosno Rusija) sprečila da izađe na more“.

Trenutna poređenja Srbije i Hrvatske

Korisnik @interesnacije publikovao je veći broj spornih TikTok snimaka koji su bili u vezi sa Hrvatskom i njenim državljanima, te se i više puta našao u našem korpusu istraživanja. Najupečatljivija tema na ovom profilu otvoreno naklonjenom vladajućem režimu u Srbiji odnosila se na poređenje dve susedne države u različitim oblastima – poput zdravstva, bezbednosti, ekonomije i naoružanja. Razume se, ovakve komparacije uglavnom su bile izvedene na manipulativne načine – bilo izvlačenjem izjava različitih aktera iz njihovog primarnog konteksta, bilo selektivnom upotrebom podataka. Recimo, [prenet](#) je isečak iz televizijske emisije [emitovane](#) na hrvatskom javnom servisu, u kojem novinar HRT-a **Aleksandar Stanković** i vojni pilot **Ivan Selak** razgovaraju o naoružanju Srbije i Hrvatske. Iako Selak zaista izgovara ono što je naknadno podeljeno na profilu pomenutog korisnika, da oni (Hrvati prim. aut) „ne znaju šta znači reč prioritet, priuštivost, potreba“ te da su Srbi u tome „puno pametniji“, segment jeste manipulativno isečen. Izvučeni su samo oni delovi koji hvalje Srbiju, a izuzeti oni koji to ne čine. Nakon gorepomenute konstatacije ovaj penzionisani vojni pilot dodaje da su se Srbi „zeznuli“ sa avionima mig 29. On napominje kako će i njima (Srbima prim. aut) „biti teško da pređu na rafal“, odnosno da ni oni neće moći da koriste avion koji su nabavili u njegovom punom kapacitetu. Naravno, ništa od ovoga nije uvršteno u montažu korisnika @interesnacije.

Ovakav način konstruisanja poruka predstavlja školski primer propagandne [tehnike](#) „mešanje karata“ (engl. *card stacking*), koja podrazumeva **selektivno deljenje odabranih informacija i izostavljanje** onih koji ne idu u prilog propagandisti. Vremenski kontekst takođe možemo tumačiti kao obmanjujući – snimak iz emisije prenet je uz senzacionalistički komentar da su „Hrvati u panici“ jer Srbija kupuje naoružanje, iako je emitovan još **2022. godine**.

Širenje mržnje na hrvatskom TikToku

„Dani srpske kulture“

Piše: Ana Sorić, Faktograf.hr

Korištenje mržnje za unutarnja politička pitanja

Agresivni [upad na Dane srpske kulture u Splitu](#) 3. studenog, manifestaciju koja je tu večer trebala uključiti nastup pjevačkog zbora, dramske sekcije, violinistice i srednjoškolskog KUD-a iz Novog Sada, vladajući su odmah osudili i na društvenim mrežama i u izjavama za medije. Jednako tako, osudili su i [incident pred prostorijama Srpskog kulturnog centra](#) u Zagrebu, kad se okupilo pedesetak uglavnom maskiranih muškaraca na ulici, također zbog manifestacije u sklopu Dana srpske kulture. Međutim, oni su tada osudili i sadržaj manifestacije, s obzirom na to da su u Zagrebu Dani srpske kulture otvoreni izložbom “emeris - legat **Dejana Medakovića**”, a Medaković je bio istaknuti pripadnik Srpske akademije znanosti i umjetnosti u vrijeme Memoranduma SANU. Usto, premijer **Andrej Plenković** je [podsjetio da je upravo održan](#) “posljednji ispraćaj na Ovčari ubijenog branitelja **Jean-Michela Nicoliera**, što u osjetljivom vremenu izaziva i određene tenzije”.

Mladići ispred Srpskog kulturnog centra u Zagrebu /foto: Screenshot N1

Nekoliko dana kasnije – a samo dva dana prije novog incidenta u Rijeci gdje je [policija spriječila napad na srpske sportaše](#) koji su stigli na međunarodno natjecanje u karateu – Plenković je ustvrdio da je incident u Splitu [rezultat “konteksta”](#) koji je „stvorila ljevica kreirajući atmosferu tenzija i podjela“ i optužujući vladu za “promociju ustaštva”. Dodao je i da se u Hrvatskoj stvara „nenormalna i agresivna histerija“, a da je “dijelu ljudi toga dosta pa dolazi do reakcija”. Na taj je način zapravo izvrnuo stvarnost jer se još od ljeta i koncerta **Marka Perkovića Thompsona** na zagrebačkom Hipodromu redaju napadi mladića u crnom i nekih pripadnika braniteljskih udruga na kulturna događanja u Hrvatskoj, a koji su kulminirali upravo napadima na Dane srpske kulture u studenom, mjesecu kada se obilježava **stradanje Vukovara**.

Reakcije na TikToku nisu bile ni pomirljive niti konstruktivne. Smirivanju napetosti nisu doprinijeli ni političari koji koriste Hrvatski sabor kao pozornicu s koje samo dodatno šire napetosti. **Krešimir Čabaj** iz desničarske stranke **Domino** prozvao je Vladu i ministricu kulture **Ninu Obuljen Koržinec** zbog izgradnje [40 srpskih kulturnih centara](#) “izgrađenih hrvatskim novcem”, kao i financiranje **Srpskog narodnog vijeća**, istaknuvši da se u “tim centrima promoviraju protuhrvatski sadržaji”. Njegov stranački kolega **Damir Biloglav** zaključio je da [“Milorad Pupovac i njegova klika daju povoda za reakcije”](#). **Zvonimir Troškot** iz desnog **Mosta** ustvrdio je da Srpsko narodno vijeće mili-

june iz proračuna koristi “[za promociju Velike Srbije, četništva i srpskog sveta](#)”, dok su ti novci mogli biti iskorišteni primjerice za liječenje onkoloških bolesnika. Njegov stranački kolega **Marin Miletić** optužio je udrugu **Veterani domovinskog rata** i antifašisti (VeDRA) da prima novce iz izvora van Hrvatske te da podupiru “[bacanje vijenaca četnicima u Dunav](#)”.

Velik doseg i široku publiku na TikToku imaju takozvani *Narodni reporteri*, **Dominik Alpeza** i **Ivo Šošić**. Jedan od njihovih videa posvećen incidentu u Splitu prezentira pogrešne informacije koje nemaju drugog cilja nego **poticanja mržnje**. Prikazujući [nastup mješovitog zbora u manastiru Krka od ljetos](#) istaknuli su da “pjevuju četničku pjesmu”. Premda taj zbor nikad nije trebao nastupiti u Splitu, istaknuli su da su isti organizatori oba događaja aludirajući da organizatori podržavaju pjevanje četničkih pjesama. Njihov video o ovome ima više od **154.300** pregleda. Video u kojem Dane srpske kulture nazivaju “[četničkim dernekom usred Splita](#)” te pozivaju narod da podrži huligane ima više od **26.100** pregleda, a onaj u kojem sami umanjuju problematičnost događaja tvrdeći da su “[dečki mirno izrazili neslaganje s manifestacijom te pozivaju na prosvjed na Rivi 8.11.](#)” broji preko **18.200** pregleda.

U nekim videima s velikim dosegom se također **opravđavao** postupak splitskih huligana argumentima da je studeni posebno osjetljiv za Hrvate zbog obilježavanja **pada Vukovara** pa se u opisima videa i komentarima moglo pročitati: “Srbi provociraju”, “zašto provociraju u studenom” i “treba ih staviti gdje im je mjesto” (1, 2).

Brojni vrlo gledani videi podsjećali su na velikosrpsku agresiju na Hrvatsku 1991. godine te na tadašnju ratnu propagandu (1, 2, 3). Nakon incidenta u Splitu pa kroz idućih nekoliko tjedana, TikTokom su se širili videi u kojima se “Dani srpske kulture” stavljaju u kontekst **Domovinskog rata** (1, 2, 3). Jedan od takvih videa [ima više od 20.000 pregleda](#), a nakon opisa “slijedi popis posljedica srpske 'kulture' u Dubrovniku” donosi popis poginulih civila Dubrovačko-neretvanske županije. Video s naslovom “Dani srpske kulture 1991.”, koji je [pogledalo više od 8.000 ljudi](#), zapravo je montaža od više kratkih snimki srpskih dragovoljaca u Vukovaru i paljenja hrvatske zastave. [Gotovo 65.000 pregleda ima fotografija](#) na kojoj jedna žena drugoj agresivno i čvrsto drži lice, uz potpis: “Kad podržavaš srpsku kulturu, ali odbijaš pogledati kako je ta 'kultura' izgledala u Vukovaru”.

Reinkarnacija propagande

Paralelno s optužbama Srba za provociranje, na TikToku je porastao i broj videa koji oživljavaju prošla vremena – zazivaju **Nezavisnu državu Hrvatsku** kao jedinu koja je “**uistinu štitila Hrvate**”; propagiraju pozdrav **Za dom spremni**; Hrvate prikazuju kao slavne i hrabre vojnike, a Srbe kao **kukavice** i **gubitnike**; propituju **broj žrtava Jasenovca** i veličaju ustaške pjesme poput “**Evo zore, evo dana**” i “**Jasenovac i Gradiška Stara**”.

Najgledaniji video koji nam je algoritam na početnoj stranici Za tebe (eng. *For You Page, FYP*) izbacio imao je više od **358.200** pregleda i više od **12.500** reakcija, a korisnik u njemu donosi [izbačeni stih iz pjesme “Bojna Čavoglave”](#). Video je kratak i prikazuje isječak s nastupa **Marka Perkovića Thompsona** u Splitu, u srpnju **1992. godine**, na predizbornom skupu Hrvatske stranke prava čiji je predsjednik tada bio **Dobroslav Paraga**. Stih koji je kasnije izbačen glasi: “Crivac, Kljaci, Umljanović, ispod Svilaje, u sredini Čavoglave,

smrt za Srbine”. Na istom je nastupu stih “korak naprijed, puška gotovs i uz pjesmu svi” završio sa “[za dom, braćo, zovemo se poglavnikovi](#)”, iako danas drugi dio tog stiha Thompson pjeva “[za dom, braćo, za slobodu borimo se mi](#)”. Na istom je profilu objavljen [gotovo identičan, no malo duži video](#) Thompsonovog nastupa u Splitu i taj je dobio više od **248.000** pregleda i više od **12.900** reakcija.

Thompsonu su se po viralnosti približili zagrebački braća **Toni i Petar Kumerle** s [pjesmom](#) “[Striče Ivane](#)” koju su izveli na riječkom Korzu 29. studenog na prosvjedu protiv migranata i stranih radnika u organizaciji **Udruga Za bolju Hrvatsku**. Pjesma počinje stihovima “Moj stric je bio ustaša, dobar čovjek, kažu svi...”, a korisnik je u opis videa napisao: “Rijeka - Korzo pred svim tifusarima. Pa nek' crknu dušmani!” Samo tjedan dana kasnije Toni Kumerle će se naći u središtu medijske pažnje, ali ne zbog glazbenog talenta, već zbog činjenice da je [pogazio 38 crvenih ruža](#) koje je na podu Trga bana Jelačića u Zagrebu ostavila umjetnica **Arijana Lekić-Fridrih** u spomen na 38 žena žrtava femicida u Hrvatskoj.

Blizu **150.000** pregleda na TikToku i više od **5.500** reakcija dobio je i nastup **Dražena Zečića** u Splitu, na istom skupu **HSP-a** 1992. godine, gdje je izveo ustašku pjesmu “Sve do Zemuna”, a usto je desetak puta zaurlao “Za dom spremni”. Hrvatski korisnici su neumorno pregledavali i scenu iz 2013. kad je na maksimirskom stadionu, nakon pobjede hrvatske reprezentacije nad Islandom i plasmana na Svjetsko prvenstvo u nogometu, tadašnji reprezentativac **Joe Šimunić** uzeo mikrofon i poveo navijanje. No, osim navijačke pjesme nekoliko je puta uzviknuo “za dom”, a publika je odgovorila “spremni”. Za to je kažnjen novčanom kaznom od **25.000** kuna. Šimunić je podnio tužbu Europskom sudu za ljudska prava u kojoj je između ostalog tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na slobodno izražavanje, no Europski je sud tužbu **odbio**.

Ruganje umjetnom inteligencijom

Vrlo često se kao argument koristi Spomen-područje Jasenovac pri čemu se njegova uloga kao logora smrti **umanjuje**, kao što se umanjuje ili preuveličava broj žrtava (1, 2, 3). Za raspirivanje mržnje nekim je korisnicima dobro došla umjetna inteligencija kojom su izradili videe na kojima primjerice u Beogradu građani viču “Za dom spremni” ili se jednostavno ustaška ikonografija ilustrira i predstavlja kao nešto bajkovito i veličanstveno (1, 2, 3 4).

Stvaranju napetosti pridonose i viralne snimke koje se rugaju i ismijavaju. [“Srbi su ukrali vlastiti grb”](#), [“Srbi su povijesno bježali pred Hrvatima”](#) i [“Srbi idu na pregled prostate u Hrvatsku jer ovdje to rade s dva prsta”](#) samo su neki od primjera, ali dio korisnika ide dalje pa servira [navijačko “Ubij Srbina” na utakmicama](#).

Marš kao reakcija na mržnju, ali i instrument mržnje

Jasna i snažna reakcija na takvu retoriku, ali i na više napada na Dane srpske kulture, stigla je posljednjeg dana studenog kad je u četiri velika hrvatska grada – Zagrebu, Rijeci, Zadru i Puli – održan [prosvjed “Ujedinjeni protiv fašizma”](#). Dezinformacije o prosvjedima počele su se širiti dok prosvjedi još nisu ni završili, a najviše su se ticale simbola koje su nosili građani na prosvjedu. U jednoj od raširenijih teorija po svim društvenim mrežama tvrdilo se da se na prosvjedu u Zagrebu pojavila **četnička zastava s lubanjom**, no radilo se o [zastavi s nasmiješenom lubanjom](#) i slamnatim šeširom, **simbolu generacije Z**, koju već dvije godine koriste na prosvjedima diljem svijeta kao simbol otpora strukturama moći i zahtjeva za pravdom.

Antifašistički marš Zagreb/ Foto: Sanja Matić

Reakcije vladajućih nisu pomogle smanjivanju tenzija. “Balkanska federacija bez država i nacija”, “jedan jezik jedna borba”, “zastave nekih propalih režima” - tako je Plenković sumirao svoj pogled na prosvjedni marš konstatirajući da se HDZ protivi revitalizaciji NDH, ali da se **“još više protive ovima koji bi se vratili u jugoslavenske okvire”**. Međutim, premda je predsjednik Vlade komentirao neke transparente koji su se pojavili na prosvjedu, poruke jugoslavenstva nisu spominjane u govorima niti je to bila tema ni cilj skupa. Ipak, većina vladajućih ocijenila je da se radilo o **“jugoslavenskom skupu koji nema veze s Hrvatskom”**.

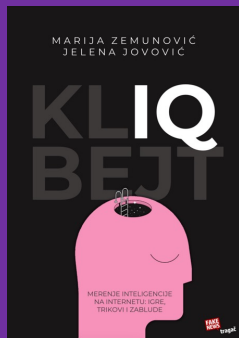
Friziranju stvarnosti od strane vladajućih pridružila se i desna opozicija. **Marin Miletić** prosvjednike naziva “zagovarateljima terorističkog islamizma”, “komunjarama”, “crvenim fašistima i slično” (1, 2, 3).

Dio javnosti otišao je toliko daleko na društvenim mrežama da su tvrdili da je u Hrvatsku stiglo 15-ak autobusa iz Srbije i Bosne i Hercegovine. No, organiziranih dolazaka prosvjednika iz stranih zemalja **nije bilo**.

Kako je antifašistički skup održan posljednji dan u studenom, većina reakcija i dezinformacija nastavila se širiti i u prosincu. Ulje na vatru dolili su Narodni reporteri koji su objavili nekoliko **fotomontaža** sa srpskim

predsjednikom **Aleksandrom Vučićem**. Na jednoj se susreće sa [zagrebačkim gradonačelnikom Tomislavom Tomaševićem](#), a na drugoj [Vučić daje ruže umjetnici Arijani Lekić-Fridrih](#) – čime se insinuira da je ruže koje je umjetnica položila pred molitelje 6. prosinca na Trgu bana Jelačića u Zagrebu u spomen na žrtve femicida stigle upravo iz ruku Vučića. ■

FAKE NEWS tragač

www.fakenews.rs